

Pastoraat rond relaties. Grondhouding, zorgvuldigheid en eerlijkheid.

Lezing van ds. L.W. Smelt

Op 10 maart 2012 vond in het Koetshuis van Pastoraal Diaconaal Centrum de Herberg de jaarlijkse Herbergdag plaats. De Herbergdag is bedoeld voor predikanten, ambtsdragers, pastoraal werkenden en andere betrokkenen bij pastoraat. In een volle zaal hield ds. L.W. Smelt uit Bodegraven een lezing over het onderwerp "Pastoraat rond relaties". Een verslag van een bezoeker.

Inleiding

Deze lezing is een stimulans om na te denken over pastoraat rond relaties. We worden meegenomen in een zoektocht. Er zijn niet allemaal pasklare antwoorden. Samen met de Here God proberen we een weg te zoeken.

Er zijn snelle ontwikkelingen in cultuur- en relatiepatronen. Zo'n ruim 30 jaar geleden was het vanzelfsprekend dat je in gemeenschap van goederen trouwde. Ook toen betekende liefhebben 'hard werken'. Wat zijn onze kinderen met andere gedachten aan een huwelijk of relatie begonnen dan wij. We delen veel te weinig eerlijk en openhartig met elkaar wat er veranderd is.

Er is moed voor nodig om na te denken over relaties, dan moet je ook over jezelf nadenken. Je loopt het risico (opnieuw) te ontdekken dat je 'relatiegehandicapt' bent.

Relaties

Er zijn veel soorten relaties: vriendschap, huwelijk, zakenrelaties, buurt- en hobbyrelaties, politieke relaties, homorelaties, relatie met God, ouder en kind relaties, gemeente als gemeenschap, Bijbelkring, kerkenraad.

Al deze relaties vinden plaats te midden van alle andere relaties en worden ook daardoor ook beïnvloed. Als onze tijd steeds meer relatieziek, relatiegehandicapt is, dan heeft dat ook invloed op onze relaties.

Relaties worden beïnvloed door virussen in onze maatschappij: verslavingen, bindingsangsten, verstoringen etc.

In onze tijd is het treurig gesteld met relaties. Maar zeg niet te snel dat het vroeger beter was. Denk eens aan Openbaring 17, waar gesproken wordt over Rome, de grote hoer, over de verloedering van het bestaan. Maar nu ruikt nieuw heidendom op.

Relaties binnen de christelijke gemeente

Relaties worden positief gewaardeerd in de Bijbel. Mens zijn is medemens zijn (Gen.1,28; 2,18v). In Prediker 2, 7 v.v. staat: "je kunt beter met z'n tweeën dan alleen zijn". Dat betreft niet alleen de relatie tussen een man en een vrouw in het huwelijk, maar geldt voor alle relaties. Als God (de Heilige Geest) als de grote Derde in het gesprek meekomt, dan ontstaat een drievoudig snoer: vanuit de hemel komt er een snoer bij dat de relatie extra sterk maakt.

De Here Jezus waardeert het zeer als twee mensen samen stemmen op aarde en Hij vindt het veel waar 2 of 3 samen komen in Zijn naam (Mat.18,19v). , In het werkwoord samen stemmen zit het woord symfonie . Saamhorigheid bewerkt eenparigheid, eenstemmigheid. Geen koekoekseenzang, maar wel samen afstemmen op Christus. r. Ook hier gaat niet alleen of allereerst over man en vrouw, maar ook over gemeenteleden. Als 2 of 3 echt samen stemmen zijn dan is dat niet weinig, maar juist heel veel. Als je met 2 of 3 bent en God is in het midden, dan vorm je een 'kerkje in de kerk'. Wat belangrijk is het goede vrienden te hebben, met wie je samen kunt bidden, met wie je op één lijn zit, met wie je van harte en eenparig God kunt kennen en belijden.

Het Matteüs evangelie heeft een gouden draad: in het begin van het evangelie: Immanuël, God met ons (1,23) In het midden (18,20): Ik ben in het midden en aan het eind: Ik ben met u (28,20)

Grondhouding bij het pastoraat

Te midden van alle relaties (ook met mensen, die anders in de wereld staan, anders de Bijbel lezen): niet van hoog te paard de ander beschieten. Dat werkt niet. Want dan ontbreekt de liefde en ontbreekt zelfkritiek.

Je kunt heel radicaal zijn: verloedering en afval van Gods geboden is verkeerd. Maar bedenk: ook jij leeft alleen van genade, Besef: 'wie ben ik'? Waar zou ik zijn als de Here mij niet liefhad en vasthield. Radicaliteit zonder solidariteit is liefdeloos. Els van Dijk is in haar boek 'Een hunkerende generatie' een voorbeeld van iemand die met liefde haar doelgroep bereikt.

Zorgvuldigheid in het pastoraat

De kerk mag best een hoge lat leggen en duidelijkheid creëren. Wij zijn vóór het huwelijk en tegen samenwonen, wij zijn vóór seksuele gemeenschap binnen het huwelijk en vóór een kinderwens. Een duidelijke mening hebben betekent niet de ander uitsluiten. Elke casus moet apart bekeken.

De kerk promoot goede huwelijken en draagt er aan bij door een pre-marriage course, maar als het anders gegaan is, bedrijven we zorgvuldig pastoraat.

En iemand die (nog) niet een relatie heeft, is niet zelig. Zowel Jezus als Paulus hebben gezegd: het is goed om alleen te blijven.

Eerlijkheid in het pastoraat

Neem geen genoegen met oppervlakkige gesprekken. Durf met de grondtoon van de liefde pastoranten tegen te spreken. Kom bij je eigen gevoel: blij, bang, boos, bedroefd. Durf bijvoorbeeld door te vragen naar de kwaliteit van de relatie van een echtpaar wat een jubileum viert. En tijdens een huisbezoek misstaat de vraag niet: Hoe typeert u uw relatie? Omdat er te weinig eerlijkheid is, kom je vaak te laat achter problematiek.

ABCDV methode

Met een verwijzing naar de ABCD methode in het boek "Liefdevol oog en open oor" waarin verschillende auteurs een bijdrage geven, pleit ds. Smelt voor de ABCDV methode.

A van aandacht en analyseren

Het is van belang te weten wat er aan de hand is in onze cultuur met alle relaties. Analyseer dat. Als pastoraal bezoeker ben jij op dat moment het belangrijkste instrument van God. Heb daarom ook aandacht voor welke antennes je zelf hebt, weet hoe te luisteren, hoe 'stop' te roepen. Alleen dan kun je positief aandacht aan elkaar geven (Hebreeën 10, 24).

B van bekering en buddy's

Liefhebben is hard werken. Relaties worden niet vanzelf beter, wel vanzelf slechter. Je trouwt niet om gelukkig te worden, maar om de ander gelukkig te maken. Ook in relaties is het van belang de dagelijkse bekering serieus te nemen, te leven onder invloed van de Heilige Geest. Doe als bezoeker zelf ook mee aan huwelijksverrijkingcursussen. Daarmee bouw je de gemeente op. Het huwelijk is een kerkje in de kerk, waarin je leert de belangrijke grondwoorden van de Bijbel te spellen.

Het pastoraat wordt zwaarder en intensiever vanwege relatie- en opvoedingsproblematiek. Wat zou het prachtig zijn als je in de gemeente teams van buddy's hebt, betrouwbare broeders en zusters die ons kunnen helpen bij het nemen van belangrijke beslissingen in het leven.

C van concentratie op Christus en conflictbestendig zijn

Niet alles is even belangrijk. Concentreer je op wat Christus nu van ons vraagt. Hij is het Hoofd van het kerk. Maak je niet overal druk om. We maken ons druk om achterhoede gevechten, terwijl we andere, belangrijkere vragen laten liggen: wereldgelijkvormigheid (maken we nog een verschil), een te breed spectrum van visies op Jezus in de kerk, de onvoorwaardelijke liefde verkilt (ook in de kerk), kinderen of kleinkinderen geloven niet meer etc. Pas op voor veel bla bla bla en weinig diepgang in de gesprekken, voor laster en roddel, voor het naar binnen gericht zijn, waardoor we geen tijd hebben om relaties met de mensen buiten aan te gaan.

Laten we onderscheiden waarop het vooral nu aankomt. En sta niet toe dat conflicten het lichaam van Christus verscheuren.

D van durven en dienen

Durf in gesprekken te vragen: hoe is uw relatie? Dan krijg je mooie diepe gesprekken. Durf met wijsheid te diagnosticeren. Wees voorzichtig en ootmoedig. Durf naaste te zijn. Met het oog op het Koninkrijk dat komt.

V van vervreemding en verzoening

Mensen vervreemden van elkaar, van de christelijke gemeente en van God. Veel te veel conflicten blijven onopgelost. De bitterheid blijft en je wordt er ziek van. Er is verzoening nodig, maar verzoening doet pijn.

Het heeft de Here Jezus alles gekost om de verzoening met God te bewerken. Als je anderen bij Jezus brengt, kom je zelf ook meer bij Hem!

**Lezing van ds. L.W. Smelt op 10 maart 2012 in Oosterbeek (Herbergdag).
Ds. L.W. Smelt is gemeentepredikant in Bodegraven.**